

SXEDIO.FS5

19.8.1950: Η ΕΛΛΗΝΠΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΧΕΠΑ ΖΗΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΝΤΗΝ ΑΤΣΕΣΟΝ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Στις Ηνωμένες Πολιτείες τα πράγματα ήταν διαφορετικά μια και η Αμερική, παρ' όλον ότι ήταν σύμμαχος της Αγγλίας, δεν ήταν τόσο άμεσα ενδιαφερόμενη για την Κύπρο.

Η θέση της αμερικανικής Κυβέρνησης αντικατοπτριζόταν σε ένα μήνυμα που είχε στείλει σε ελληνοαμερικανούς ο προσωρινός Υφυπουργός για τις υποθέσεις της Εγγύς Ανατολής και της Αφρικής Ράϊμοντ Χέαρ, σαν τον είχαν πληροφορήσει για το Δημοψήφισμα των Κυπρίων.

Το μήνυμα είχε αποστείλει στο Στέιτ Ντιπάρμεντ στον Χέαρ, ο Πάλ Ράλλης, Πρόεδρος της ειδικής επιτροπής της ΑΧΕΠΑ για το Κυπριακό.

Στην απάντηση του ο Χέαρ ανέφερε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν ήθελαν να αναλάβουν οποιαδήποτε δράση υπέρ των Κυπρίων:

"Το Τμήμα γνωρίζει βεβαίως το υπολογίσιμο αίσθημα μεταξύ του Ελληνικού πληθυσμού της Κύπρου υπέρ της Ενωσης όπως και την ευνοϊκή ανταπόκριση την οποία βρίσκει τούτο στην Ελλάδα μεταξύ των αμερικανών πολιτών της Ελληνικής προέλευσης ή καταγωγής. Ωστόσο αποτελεί πεποίθηση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ ότι δεν θα έπρεπε ή δεν θα ήταν ήταν επιθυμητό για τις Ηνωμένες Πολιτείες να αναλάβουν την πρωτοβουλία που προτείνεται", (να αναλάβουν οι Ηνωμένες Πολιτείες πρωτοβουλία για προώθηση της Ενωσης της Κύπρου).

Ενόψει των μεγάλων και φιλικών σχέσεων μεταξύ της οργάνωσης ΑΧΕΠΑ και του τμήματος σε ζητήματα που σχετίζονται με την Ελλάδα θα εκτιμούσαμε την ευκαιρία συζήτησης του πολύπλοκου τούτου ζητήματος με ένα από τους Εθνικούς παράγοντες της οργάνωσης ή

προσωπικώς μαζί σας εάν τύχει να βρίσκεσθε κάποτε στην Ουάσιγκτων.

Αντίγραφα της επιστολής αυτής αποστέλλονται στον κ. Θέβος, Ανώτατο Πρόεδρο της ΑΧΕΠΑ, και τον Γερουσιαστή Μάκ Κάρραν".

Ειλικρινώς δικός σας

Ράιμοντ Α. Χέαρ,

προσωρινός υφυπουργός για τις υποθέσεις

Εγγύς Ανατολής Νοτίου Ασίας και Αφρικής".

Το τρίτο δεκαήμερο του Αυγούστου του **1950** έγινε το **24ο** ετήσιο συνέδριο της ΑΧΕΠΑ και επανεξέλεξε τον Πωλ Ράλλη στη θέση του έπειτα από μια θερμή ομιλία όπου πρότεινε την έγκριση ψηφίσματος υπέρ του Κυπριακού.

Ανασπύσσοντας το ζήτημα ο Πωλ Ράλλης είχε πολύ θερμά λόγια για να εξάρει τον αγώνα του κυπριακού λαού και κατηγορήσει την Αγγλία ότι με το να αρνείται να παραχωρήσει την ένωση στην Κύπρο, παραβίαζε το χάρτη του ατλαντικού που αναγνώριζε την αυτοδιάθεση σε όλους τους λαούς του κόσμου.

Ο Ράλλης ζήτησε άμεση δράση εκ μέρους των ελληνοαμερικανών για την Κύπρο.

Το ψήφισμα που κατέθεσε ο Πωλ Ράλλης εγκρίθηκε ομόφωνα και με αυτό καλείτο η επιτροπή της οποίας προήδρευε να επιδιώξει επαφές με αμερικανούς επισήμους μεταξύ των οποίων οι Ντην Ατσεσον, υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ και Γουόρρεν Ωστιν, αντιπρόσωπο των ΗΠΑ στον ΟΗΕ.

Ο Πωλ Ράλλης δεν έχασε καιρό και στις **21** Αυγούστου **1950** εκμεταλλεύθηκε την πρόσκληση του υφυπουργού Χέαρ και πήγε στην Ουάσιγκτων όπου συναντήθηκε αντί με τον Χέαρ με το συνάδελφο του επίσης υφυπουργό Εξωτερικών Τζακ Μακ Φωλ και δύο άλλους εκπροσώπους του υπουργείου που παρακολουθούσαν τις ελληνικές υποθέσεις.

Η συνάντηση κράτησε δυο ώρες και ο Ράλλης πληροφόρησε τους αμερικανούς επισήμους για το δημοψήφισμα της **15ης** Ιανουαρίου και τον αγώνα του Κυπριακού λαού γενικά για την ένωση.

Σύμφωνα με επιστολή του Πωλ Ράλλη στο δήμαρχο Λευκωσίας Θεμιστοκλή Δέρβη "λόγος εγένετο ωσαύτως και περί της μικράς μερίδος των κυπρίων οίτινες επηρεάζονται υπό του Κομμουνισμού και ήτις κατά τας πληροφορίας των αμερικανών επισήμων αυξάνει σταθερώς".

Ο Ράλλης διαπίστωσε απροθυμία εκ μέρους των αμερικανών επισήμων να δραστηριοποιηθούν στο κυπριακό, παρά το γεγονός ότι αναγνώριζαν το δίκαιο του αγώνα του Κυπριακού λαού:

"Διεπιστώθη ότι οι εν λόγω αμερικανοί εκπρόσωποι διάκεινται ευμενέστατα έναντι του ενωτικού ζητήματος, εμμένουν όμως εις την αρχικήν αυτών γνώμην, ότι δεν είναι η κατάλληλος εποχή, όπως αναληφθή πρωτοβουλία επί τοιούτου ζητήματος ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας".

Ο Πώλ Ράλλης υποσχόταν επίσης ανακίνηση του κυπριακού μέσο του φίλου του Γερουσιαστή Τζορτζ Μαλόουν, στο αμερικανικό Κογκρέσσο.

Η συνάντηση δεν ήταν τόσο καρποφόρα όσο περίμενε ο Ράλλης. Οι πρώτες ενδείξεις ήταν ότι οι αμερικανοί δεν ήθελαν με κανένα τρόπο να ρθουν σε συγκρουση με την Αγγλία λόγω του Κυπριακού.

Ομως ο Ράλλης συνέχισε τις κινητοποιήσεις του και πριν ακόμα φθάσει στις ΗΠΑ η Κυπριακή Πρεσβεία απέστειλε υπόμνημα στον αμερικανό υπουργό Εξωτερικών Ντην Ατσεσον, με το οποίο ζητούσε από την αμερικανική Κυβέρνηση να αναλάβει την πρωτοβουλία εγγραφής του Κυπριακού στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ γιατί παραβιαζόταν ο Καταστατικός Χάρτης του ΟΗΕ.

Αλλως, τόνιζε ο Ράλλης, αν τούτο δεν καταστεί δυνατό, τότε έπρεπε η Αμερικανική Κυβέρνηση να άρχιζε διαπραγματεύσεις με την Αγγλία για φιλική και ταχεία λύση του Κυπριακού ζητήματος.

Ανέφερε στο υπόμνημα του ο Πωλ Ράλλης:

"Αγαπητέ Κύριε,

Ως Πρόεδρος της επί του Κυπριακού ζητήματος Επιτροπής, ήτις ωρίσθη υπό της εθνικής συνόδου του τάγματος της ΑΧΕΠΑ εις Κλήβελαντ του Οχάϊο την 19ην

Αυγούστου **1950**, έχω την τιμήν να υποβάλω την ακόλουθον αίτησιν προς υμετέραν ευγενή μελέτην και ενέργειαν.

Πιστεύομεν ότι τα βλέμματα του κόσμου είναι σήμερον εστραμμένα προς τας Ηνωμένας Πολιτείας της Αμερικής ως πρωταγωνιστρίας των δικαιωμάτων των καταπιεζομένων. Ο λαός της νήσου Κύπρου είναι πεπεισμένος ότι αι Ηνωμένοι Πολιτείαί είναι η μόνη χώρα, η οποία έχει το θάρρος να τον βοηθήση, όπως θράυση τας λύσεις αι οποίαι τον κρατούν δέσμιον κατά τα **72** τελευταία έτη.

Η αίτησις μας αφορά την επίλυσιν του Κυπριακού ζητήματος και της ενώσεως της νήσου με την Ελλάδα, ενώσεως με την Μητέρα Ελλάδα μεγάλην ή μικράν, πλουσίαν ή πτωχήν.

Η νήσος Κύπρος κατά τα τελευταία υπό Βρετανικήν διακυβέρνησιν **72** έτη παρημελήθη. Ο λαός εφορολογήθη βαρέως, απεστερήθη από αυτόν η ελευθερία του λόγου. Εθεσπίσθησαν κακοί νόμοι και η ελευθερία ανεστάλη.

Το αίθριον και σταθερόν φως της Ιστορίας καταδεικνύει, ότι κατά τα τελευταία **72** έτη, ο λαός της Κύπρου επέδειξε μεγάλην υπομονήν εις την υποβάστασιν του φορτίου, το οποίον τόσον δεσποτικώς επεβλήθη εις αυτόν υπό ξένης διακυβερνήσεως. Η φωνή του απέβη ομοία προς φωνήν εκβαλλομένην εν τη ερήμω. Αλλ' η ίδρυσις των Ηνωμένων Εθνών, με τας αρχάς και την πολιτικήν των, εκόμισεν εις αυτόν νέαν ελπίδα, ελπίδα ότι η φωνή του θα ακουσθή, και είδε διά πρώτην φοράν συνθηματικόν φως δι' ελευθερίαν χωρίς βίαν, το οποίον τον εγέμισεν από αποφαιστικότητα ότι η δουλεία του δεν θα αφεθή να συνεχισθή επί μακρότερον χρόνον.

Ο Ελληνικός λαός της Κύπρου, **420.000** εκ των **500.000** διενήργησε κατά την **15ην** Ιανουαρίου **1950** δημοψήφισμα, του οποίου το αποτέλεσμα κατέδειξεν ότι **97%** διάκεινται υπέρ τοιαύτης ενώσεως με την Μητέρα Ελλάδα.

Η αυθαίρετος επιμονή της Μεγάλης Βρετανίας

να κατακρατή τον λαόν αυτόν παρά την θέλησιν του, τείνει να αποξενώση τους υπολοίπους φίλους της, δεδομένου ότι ουδείς δεσμός συνδέει την Κύπρον με την Βρεττανίαν εκτός της στρατιωτικής ισχύος και του οικονομικού οφέλους της Βρεττανίας. Οιονδήποτε επιχείρημα, το οποίον η Μεγάλη Βρεττανία θέλει προβάλη και καθ' ο χρειάζεται την Κύπρον διά στρατιωτικούς λόγους καταπίπτει εις το περιθώριον, καθότι η Ελλάς εξέφρασε την επιθυμίαν της, όπως εν περιπτώσει ενώσεως της Κύπρου με την Ελλάδα, επιτρέπη αεροπορικός και ναυτικός βάσεις πεί της νήσου Κύπρου.

Ευσεβάστως υποβάλλομεν υμίν την αίτησιν ταύτην με την παράκλησιν, όπως ο Αμερικανός μας αντιπρόσωπος εις το Συμβούλιον Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών εγγράψη ταύτην εις την ημερησίαν διάταξιν των Ηνωμένων Εθνών προς συζήτησιν αυτής, ως παραβιάσεως του καταστατικού χάρτου των Ηνωμένων Εθνών, όστις επιβάλλει εις όλους όσους τον υπέγραψαν, συμπεριλαμβανομένης και της Μεγάλης Βρεττανίας τον σεβασμόν του πόθου της αυτοδιαθέσεως των διαφόρων λαών του κόσμου. Εν περιπτώσει και τούτο είναι αδύνατον επί του παρόντος, τότε παρακαλούμε όπως αρχίσετε διαπραγματεύσεις μετά του υπουργείου Εξωτερικών της Βρεττανικής Κυβερνήσεως διά ταχείαν φιλικήν λύσιν, έχοντες υπ' όψιν ότι ο λαός της Κύπρου είναι αποφασισμένος να μη δεχθή συνέχισιν της παρούσης καταστάσεως πραγμάτων.

Ημείς οι αμερικανοί Ελληνικής καταγωγής θα επιθυμούμεν να ίδωμεν την χώραν μας λαμβάνουσαν την πρωτοβουλίαν αυτήν έναντι του ζητήματος τούτου παρά να το αφήση υιοθετούμενον υπό άλλης Δυνάμεως, μέλους των Ηνωμένων Εθνών, της οποίας αι ιδεολογίαί είναι ξέναί προς τας δημοκρατικές αρχάς μας".